



EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETİM ELEMENLARININ İLETİŞİMDE SAYDAMLIK BECERİSİNİN ÖĞRETİM ELEMENLARI VE 4. SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARI TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

*The Evaluation, By Prospective Teachers at the 4th Grade Students, About the Communication
Transparency Skills of the Teaching Staff at Education Faculties*

Ali Rıza ERDEM¹

Emine GÖZEL²

ÖZET

Bu çalışmada Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki 4. sınıf öğretmen adaylarının ve öğretmen adaylarına eğitim veren öğretim elemanlarının görüşlerine göre öğretim elemanlarının iletişimde saydamlık becerileri araştırılmıştır. Veriler Canan Çetinkanat tarafından geliştirilen “Öğretmen İletişim Becerileri Ölçeği” uygulanarak elde edilmiş, çalışmada ölçeğin “iletişimde saydamlık” boyutu kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki 4. sınıf öğretmen adayları ile öğretim elemanları oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından 4. sınıf öğretmen adayları ve öğretim elemanları oranlı küme örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Örnekleme 397 4. Sınıf öğretmen adayı ve 100 öğretim elemanı alınmıştır. Verilerin çözümlenmesinde “SPSS For Windows (Statistical Packages for Social Sciences)” paket programı kullanılmıştır. Ölçme aracının iç tutarlılığı Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı $r = 0,88$ 'dir. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda, 4. sınıf öğretmen adaylarının ölçekteki görüşleri % 26,4 ile “Çoğu zaman”, öğretim elemanlarının ölçekteki görüşleri % 45,0 ile “hemen hemen her zaman” ve “Her zaman” şeklindedir. Araştırma bulgularına göre öğretmen adayları ve öğretim elemanları en düşük katılımı “Sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamak” maddesine vermişlerdir. Bu nedenle Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim elemanları, sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamaya daha fazla özen gösterebilirler.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakültesi, dördüncü sınıf öğretmen adayı, öğretim elemanı, iletişimde saydamlık becerisi.

ABSTRACT

In this study, we investigated the knowledge of the evaluation, by prospective teachers' opinions at the 4th grade students, about communication transparency skills of the teaching staff at Education Faculty of Pamukkale University. The data was obtained through the scale for “The teachers' communication skills” which was developed by Canan Çetinkanat and the communication transparency characteristics of the scale were used in the research. The population of the study was comprised of the 4th year students at the Education Faculty of Pamukkale University. Because it was almost impossible to reach the whole population of the study, the prospective teachers at the 4th year and the teaching staff were made up through rational sampling method. As a result of the application, the Cronbach's Alpha consistency co-efficient was found as $r = 0,88$. As with the communication transparency level of the teaching staff at Pamukkale University Education Faculty, opinions of the prospective teachers at the 4th year grade are “mostly” with 48.9%. As with the same subject, concerning opinions of the teaching staff at the Education Faculty of Pamukkale University are “almost always” and “always” with 45,0 %. According to the findings of the study, prospective teachers and the academic staff give the lowest participation “description of the exam questions after the exam”. Therefore, the academic staff in the education faculty should consider more importantly to “description of the exam questions after the exam”.

Key Words: Education Faculty, the prospective teacher at 4th year's grade, the teaching staff, communication transparency skill

¹ Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kınıklı Kampüsü, 20070 DENİZLİ,

E-posta: arerdem@pau.edu.tr

² Doktora Öğrencisi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı,

E-posta: g.emine27@hotmail.com

GİRİŞ

İletişim ve eğitim bugün artık birbirinden ayrılmaz iki kavramı ifade etmektedir. Bunun temel nedeni; eğitimin amaçlarını gerçekleştirmenin tek yolunun iletişim kurmaktan geçmesinden kaynaklanmaktadır (Deryakulu, 1992: 791). İletişim, kaynak ve hedef arasında davranış değişikliği oluşturmak amacıyla bilgi, fikir, tutum, duygu ve becerilerin anlamlarının ortak kılınması, paylaşılması için gerçekleşen etkileşim süreci olarak tanımlanmaktadır (Çetinkanat, 1998). İletişimin önemli bir boyutu olan saydamlık ise bireyin olduğu gibi görünmesi, başka bireylerle arasına rolünden kaynaklanan farklı bir imaj sergilemeye çalışmadan doğal olması demektir. Saydamlık aynı zamanda kendi duygularını gizlemeden duygu ve düşüncelerini içtenlikle açıklamayı içerir (Arslantaş, 1999; Çetinkanat, 1997; akt. Keçeci, 2002: 20).

İçtenlik; bireyin kendiliğinden, saydam ve açık olması; olduğu gibi kendini açığa vurması, başkaları tarafından doğru algılanabilmesidir (Murat, Özgan ve Arslantaş, 2005). Bireylerin kurdukları iletişim sırasında doğallık diğer koşullar kadar önemlidir. Doğallık kişinin karşısındaki bireye dürüst ve açık olmasıdır. İletişim sırasında bireylerin samimi ve içten olması aynı zamanda güvenilirliği de artırır. Böylece kurulacak olan iletişim daha sağlıklı olur (Acar 2009: 19). İyi ve etkili bir konuşmacı jest, mimik ve el-vücut hareketleriyle de anlatımını besleyebilir. Ancak, bunu doğallık içinde yapmalı, bir ölçü içinde kalmalıdır. Yapmacık sözler ve tavırlar dinleyiciyi rahatsız eder. Bu nedenle konuşmada ses ve hareket bütünlüğü sağlanmalı, buna özellikle dikkat edilmelidir (Sever, 1998: 58).

Öğretmen ve öğretmen adayının iletişimde saydamlık becerisini kazanmasının önemi

Eğitimde, öğrenmede ve bireyler arası iletişimde sevgi, saygı, dürüstlük ve sorumluluk gibi değerleri yok etmeden, iletişimsizliğin ürkütücü sonuçları ile baş etmeye uğraşmak yerine, ömrünün en önemli yıllarını eğitim süreci içinde geçirecek olan öğrencilerin, önce öğretmenleri ile etkili iletişim kurabilmeleri çok önemlidir (Çetinkanat, 1998). Öğretmen kendisinde bulunan bilgi, beceri ve tutumları öğrenciyle paylaşarak öğrenmenin gerçekleşmesine yardım eder. Öğrenme-öğretme sürecinin başarılı bir şekilde sürmesi için en önemli rol çoğunlukla kaynak konumundaki öğretmene düşmektedir (Ergin ve Geçer, 1999: 2).

Çağdaş ve demokratik eğitim ancak öğrencilerinin ilgi ve yeteneklerini ortaya koymaya izin veren, sınıf disiplini sağlamaya için rol yapmayan ve yalan söylemeyen öğretmenlerle gerçekleşir (Şıraman, 2006: 3). Başka bir ifadeyle öğretmenlerin, konuşmalarını açıkça ifade etmeleri, öğrencilerine doğal ve samimi olmaları iletişim ortamında çok önemlidir.

Öğretmen adayı-öğretim elemanı ilişkisinde iletişimde saydamlık becerisinin önemi

Öğrenmenin temelinde iletişim yer alır (Yıldırım, 2001: 214). İletişim süreci için önemli olan nokta; iletişimin çift yönlü olması gereğidir. İletişimin çift yönlü olması gereği eğitim için de yaşamsal bir önem taşımaktadır. Bir öğrenme durumunda, öğrenci-öğretmen arası iletişimin ne şekilde gerçekleştiğinin, öğrencilerin hem kişiliklerini hem de başarılarını etkilediği bilinmektedir (Deryakulu, 1991: 529). Eğer öğretmen öğrenciyi dinler, onu anlamaya çalışır, dinlediklerini doğru olarak geri iletebilirse, duygularını öğrencilerine doğru bir şekilde ifade edebilirse, bu davranışlarıyla öğrencilere model olabilirse, iletişim becerileri edinmiş öğrencilerin yetişmesine de katkıda bulunur (Şıraman, 2006: 8).

Bilgiyi, mesajı öğrencilere iletme, bir formasyon gerektirir. Öğretme formasyonu kazanmış eğitimci-öğretici, öğrencinin neyi nasıl algılayacağını da bilir. Algı, bireysellikten ve kişisellikten ne kadar uzak, yani ne kadar öznel olursa, algılama o kadar etkili olur.

Öznel algılama; öğretmenin öğrenciler üzerinde odaklaşması, öğrencilere onların referans noktasından yaklaşması, otoriter tutumlardan uzak olması, öğrencileri kendini gerçekleştirme eğiliminde bırakması gibi ifadelerden, içtenlik; tutarlılık, saydamlılık, kendiliğindenlik, açıklık, dürüstlük ve spontanlık gibi ifadelerden oluşmaktadır (Murat, Özgan ve Arslantaş, 2005).

Öğretmen aday-öğretim elemanı ilişkisinde, sınıf ortamında, öğretmen öğrencilerine güven hissettirmeli, olduğu gibi görünmeli ve duygularında samimi olmalıdır. Ancak bu şekilde öğretmen, öğrencilerine daha yakın olabilir ve karşılıklı anlayış ve güven oluşturabilir.

Öğretim elemanları ve öğretmen adaylarının iletişimde saydamlık becerisi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde; Onursal (2004) tarafından Beden Eğitimi Spor Yüksekokulunda, birinci ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri karşılaştırılmıştır. Öğretmen adaylarının öğretmen iletişim becerilerine ilişkin görüşleri üniversite ve cinsiyet değişkenleri bakımından anlamlı farklılık göstermiştir. Araştırmada, bayan öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının görüşleri arasında empati, saydamlık, eşitlik ve etkililik boyutunda anlamlı fark bulunmuştur (Çağlayan, 2007: 93-94).

Bulut (2004) “İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerilerine İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı araştırmasının sonuçlarında cinsiyete göre “saydamlık” alt boyutunda fark bulmamıştır. Fakat “etkililik” ve “yeterlik” alt boyutlarında fark bulunmuştur. Ayrıca araştırmacı, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre iletişim becerisinin “etkililik” ve “yeterlilik” alt boyutlarında yüksek ortalamaya sahip olduğunu belirtmiştir.

Nacar (2010) “Sınıf Öğretmenlerinin İletişim ve Kişilerarası Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli araştırmasında, sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerinde cinsiyete göre “Empati, Eşitlik, Etkililik ve Yeterlilik” alt boyutlarında; yaş, kıdem ve görev yapılan okulun sosyo-ekonomik düzey değişkenlerine göre tüm alt boyutlarda; mezun olunan okul değişkenine göre “Empati, Saydamlık, Eşitlik ve Yeterlilik” alt boyutlarında fark bulunmuştur.

Ergin ve Geçer (1999) “Öğrenci Algılarına Göre Öğretim Elemanlarının İletişim Biçimleri” isimli çalışmalarında öğrencilerin, öğretim elemanlarının iletişim biçimleriyle ilgili ifadelerle orta düzeyde katıldıklarını belirtmişlerdir. Sınıf içi iletişimi etkili kılmada öğretim elemanlarının çok yeterli olmadıkları sonucuna varmışlardır. Ayrıca öğretim elemanı-öğrenci iletişiminde saydamlık, saygı ve ilginin önemli olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Arslantaş (1998) tarafından “Sınıf Yönetiminde Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” adlı yapılan çalışmada, öğretmen iletişim becerilerine ilişkin, öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında saydamlık ve eşitlik boyutlarındaki davranışlarda anlamlı fark bulunmuştur. Fakat empati, etkililik ve yeterlilik boyutlarındaki davranışlarda anlamlı fark bulunmamıştır. Öğretmenlerin cinsiyet, en son mezun oldukları okul, yaş ve kıdem değişkenlerinin, gösterdikleri iletişim becerileri ile ilişkili olmadığı sonucuna varmıştır. Ayrıca öğrencilerin, öğretmen iletişim becerilerine ilişkin görüşleri cinsiyet, derse olan ilgi ve annelerinin eğitim durumuna göre anlamlı fark gösterdiğini belirtmiştir. Ancak babaların eğitim durumu ve kimin yanında kaldığı değişkenlerine göre anlamlı fark göstermediği sonucuna varmıştır.

Saracaloğlu, Yenice ve Karasakaloğlu (2009) tarafından “Öğretmen Adaylarının İletişim ve Problem Çözme Becerileri ile Okuma İlgisi ve Alışkanlıkları Arasındaki İlişki” isimli araştırmanın sonuçlarına göre; sınıf öğretmeni adaylarının iletişim becerilerini yeterli görmüşlerdir. Sınıf öğretmeni adaylarının üniversiteler açısından saydamlık alt boyutunda; sınıflar açısından saydamlık dışındaki tüm alt boyutlarda; cinsiyet açısından yeterlik alt boyutunda; yaş açısından da saydamlık ve yeterlik dışındaki tüm alt boyutlarda anlamlı bir farklılık olduğu belirtilmiştir. Öğretmen adaylarının sınıflara göre iletişim becerileri alt boyutları açısından incelendiğinde, empati, eşitlik, etkililik ve yeterlik puan ortalamaları açısından anlamlı bir değişim oluşturmuştur. Bu durum birinci sınıf öğrencileri lehine olduğu belirtilmiştir.

Öğretmen adaylarının aldığı hizmet öncesi eğitimde, öğretim elemanlarının öğrencilerine açık sözlü olmaları önemlidir. Öğretim elemanlarının, öğrencilerin sorularını açık ve net olarak yanıtlamaları, öğrencide güven oluşturacaktır. Bu da karşılıklı güvenin ve anlayışın olduğu ortamda öğrencinin motivasyonunu artıracak, akademik başarısında katkı sağlayacaktır. Böylelikle kendi duygu ve düşüncelerini içtenlikle açıklayan, olduğu gibi görünen öğretmenler yetiştirilmiş olacaktır.

ÇALIŞMANIN AMACI

Bu çalışmada Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde hizmet öncesi eğitim gören 4. sınıf öğretmen adaylarının ve öğretmen adaylarına eğitim veren öğretim elemanlarının görüşlerine göre öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerileri araştırılmıştır. Alt problemler olarak (1) Dördüncü sınıf öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda, öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerileri ve bu görüşlerin yaş, cinsiyet ve anabilim dalına göre farklılık gösterip göstermediği (2) öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda, öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerileri ve bu görüşlerin yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, unvan, anabilim dalı, eğitimde iletişim programına katılıp katılmamasına göre farklılık gösterip göstermediği (3) öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerileri hakkında, dördüncü sınıf öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşleri arasında farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırmanın yürütülmesinde, genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır (Karasar, 2007: 77-79).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde hizmet öncesi eğitim gören 1079 dördüncü sınıf öğretmen adayı ile hizmet öncesi eğitim veren 125 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından 4. sınıf öğretmen adayları ve öğretim elemanları oranlı küme örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Örnekleme 397 dördüncü sınıf öğretmen adayı ve 100 öğretim elemanı alınmıştır.

Veri toplama aracı ve güvenilirliği

Veriler Canan Çetinkanat tarafından geliştirilen “Öğretmen İletişim Becerileri Ölçeği” uygulanarak elde edilmiştir. Ölçeğin kullanılan iletişimde saydamlık boyutu 10 madde ve likert türünde 6 seçenekten (1 = Hiçbir zaman, 2 = Çok seyrek, 3 = Bazen, 4 = Çoğu zaman, 5 = Hemen hemen her zaman ve 6 = Her zaman) oluşmaktadır. Yüksek puanlar iletişimde saydamlık becerisi açısından nitelikli olduğunu ifade etmektedir. Çetinkanat (1998) tarafından geliştirilen ölçeğin orijinal çalışmada “saydamlık” alt boyutunun Cronbach Alpha değeri; 0.67 olarak bulunmuştur (Keçeci & Taşocak, 2009: 132). Bu çalışmada Alpha Güvenirlilik Katsayısı 0.88 olarak belirlenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Ölçekle elde edilen veriler bilgisayara aktarılmıştır. Verilerin çözümlemesinde “SPSS For Windows (Statistical Packages for Social Sciences)” paket programı kullanılmıştır. Anketteki sorulara verilen cevaplar alt problemlere uygun olarak bilgisayarda kodlanmıştır.

Ölçeğin uygulanması sonucunda elde edilen verileri çözümlemede “betimsel istatistik” teknikleri (frekans, yüzde, aritmetik ortalama) kullanılmıştır. Bağımlı değişkenin normal dağılım gösterip göstermediğini tespit için tek örneklemlili Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre bağımlı değişkenin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. (z:1,099 p: 0,179). Bu nedenle parametrik testlerden t- testi, Anova testi kullanılmıştır.

Süreksiz olan ölçekteki cevap seçenekleri, istatistiksel işlemlerle elde edilen sonuçların yorumlanabilmesi için geliştirilen bir ölçekle “sürekli” hale getirilmiştir. Sorunla karşılaşma derecesi bölümündeki 5 aralık 6 seçeneğe bölünmüş (5: 6 = 0.83); bulunan sayı seçenekleri temsil eden en alt sayıdan itibaren ilave edilerek: 1.00 – 1.82 Hiçbir zaman, 1.83 – 2.66 Çok seyrek, 2.67 – 3.50 Bazen, 3.51 – 4.34 Çoğu zaman, 4.35 – 5.18 Hemen hemen her zaman ve 5.19 – 6.00 Her zaman şeklinde yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde daha önce belirlenmiş olan alt problemlere yanıt verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının ölçekteki görüşleri % 31,7 ile “Çoğu zaman” şeklindedir. Hizmet öncesi eğitim gören 4. sınıf öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutundaki ölçekteki görüşleri % 4,5’i “Çok seyrek”, % 22,7’si “Bazen”, % 31,7’si “Çoğu zaman”, % 24,2’si “Hemen hemen her zaman”, % 16,9’u “Her zaman” şeklindedir.

Tablo 1. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerine ilişkin frekans, yüzde değerleri ve katılım düzeyleri

Dördüncü sınıf öğretmen adaylarına göre hizmet öncesi eğitim veren öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi	Frekans	%	Katılım Düzeyi
1.83 – 2.66	18	4,5	Çok seyrek
2.67 – 3.50	90	22,7	Bazen
3.51 – 4.34	126	31,7	Çoğu zaman
4.35 – 5.18	96	24,2	Hemen hemen her zaman
5.19 – 6.00	67	16,9	Her zaman
Toplam	397	100,0	

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının ölçekteki görüşleri “Çoğu zaman” şeklinde olması öğretim elemanlarını iletişimde saydamlık konusunda başarılı buldukları şeklinde yorumlanabilir. Ergin ve Geçer (1999) tarafından yapılan çalışmada, öğretim elemanı-öğrenci iletişiminde saydamlık, saygı ve ilginin önemli olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç, çalışmanın sonucunu desteklemektedir. Öğretim elemanlarının iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının ölçekteki maddelere ilişkin görüşleri tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerine ilişkin betimsel bulgular

Soru No	Anket sorusu	N	\bar{X}	Sd.	Anlamı
madde44	Her ders sonunda öğrencilere iyi günler/iyi akşamlar vb. veda etmek	397	4,73	1,25700	Hemen hemen her zaman
madde34	Konuşurken jest ve mimiklerine, el-kol hareketlerine dikkat etmek	397	4,52	1,15149	
madde35	Sınıfta bağırmadan konuşmak	397	4,40	1,16093	
madde30	Öğrencileri suçlayıcı biçimde konuşmamak	397	4,28	1,33493	Çoğu zaman
madde3	Sınıfa girince derse başlamadan önce öğrencileri selamlayıp kısaca sohbet etmek	397	4,17	1,33618	
madde31	Öğrencilere kendi duygularını açıklayabilmek	397	4,09	1,29330	
madde32	Sınıfta istemediği bir durumla karşılaştığında öğrencileri suçlamadan kendi duygularını açıklamak	397	4,03	1,27963	
madde38	Öğrencilerin sıkıldığını fark ettiğinde konuya kısaca ara vermek	397	3,96	1,36111	
madde41	Öğrenciye sınava nasıl hazırlanacaklarına ilişkin bilgi vermek	397	3,91	1,44447	
madde43	Sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamak	397	3,52	1,66285	

4. sınıf öğretmen adayları, öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda en yüksek katılım puanını “Her ders sonunda öğrencilere iyi günler/iyi akşamlar vb. veda

etmek" ($\bar{x}=4,73$) maddesine vermiş ve "Hemen hemen her zaman" demiştir. Bu durum, 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerine göre öğretim elemanlarının, ders bitiminde nezaket ifadeleri kullanmaları öğretim elemanlarının öğrencileriyle iletişim becerilerinde doğal, içten ve saydam oldukları söylenebilir. 4. sınıf öğretmen adayları, öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda en düşük katılım puanını "Sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamak" ($\bar{x}=3,52$) maddesine vermiş ve "Çoğu zaman" demişlerdir. Bu durum, 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerine göre öğretim elemanlarının, çoğu zaman olsa da her zaman sınav sorularını sınavdan sonra açıklamadıkları şeklinde açıklanabilir. Bu bulguya göre, öğretim elemanlarının bu konuya daha fazla hassasiyet göstermeleri gerektiği söylenebilir.

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerinin yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 3' de gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerinin "yaş" göre farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	4	6,579	1,645	1,310	,266
Gruplar içi	392	492,176	1,256		
Toplam	396	498,756			

* p<0,05

Tablo 3' de görüldüğü gibi p değeri 0,05'ten büyük olduğu için öğretim elemanlarının gösterdiği 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Diğer bir deyişle 4. sınıftaki farklı yaş gruplarındaki öğretmen adaylarının, öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisini benzer şekilde düşünmektedirler. Saracaloğlu, Yenice ve Karasakaloğlu (2009) tarafından yapılan çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının iletişim becerilerinin saydamlık boyutunda yaş açısından anlamlı bir farklılık olmadığı belirtilmiştir. Bu sonuç yapılan çalışmanın sonucuyla uyumaktadır.

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4' de gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerinin "cinsiyete" göre farklılığı (T Testi)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Kız	283	4,31	1,10668	1,571	,117
Erkek	114	4,12	1,15322		

* p>0,05

Tablo 4' de görüldüğü gibi 4. sınıf öğretmen adaylarının cinsiyete göre öğretim elemanlarının iletişimde saydamlık becerisine yönelik görüşlerinin anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı görülmektedir (t=1,571, p>0,05). 4. sınıf kız ve erkek öğretmen adayları öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi hakkında benzer şekilde düşünmektedir. Saracaloğlu, Yenice ve Karasakaloğlu (2009) tarafından yapılan çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının iletişim becerilerinin saydamlık alt boyutunda anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuç yapılan çalışmayla örtüşmektedir. Fakat Onursal (2004) tarafından yapılan çalışmada, bayan öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının görüşleri arasında saydamlık boyutunda anlamlı fark bulunduğu (Çağlayan, 2007: 93-94) belirtilmiştir. Bu sonuç ise yapılan çalışmanın sonucuyla örtüşmemektedir.

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerinin anabilim dalı değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 5’ de gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşlerinin “anabilim dalına” göre farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Gruplar arası	8	36,141	4,518	3,789	,000	1-8 2-4
Gruplar içi	388	462,615	1,192			2-8 5-8
Toplam	396	498,756				8-9

* p<0,05

- (1) Okulöncesi öğretmenliği
- (2) Sınıf Öğretmenliği
- (4) Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
- (5) Türkçe öğretmenliği
- (8) Müzik öğretmenliği
- (9) PDR

Tablo 5’ de görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten küçük olduğu için ortalamalar arasındaki fark anlamlıdır. Bu farkın hangi anabilim dalı arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmıştır. Testin sonucunda elde edilen sonuçlar aşağıda tablo 6’da görülmektedir.

Tablo 6.1. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının “anabilim dalına” göre görüşlerini gösteren Scheffe testi istatistik bilgileri

Anabilim dalı	Farkların ortalaması	Standart hata	P
Okulöncesi öğretmenliği-Müzik öğretmenliği	-,81492*	,26058	,049
Sınıf öğretmenliği –Sosyal bilgiler öğretmenliği	-,64253*	,20558	,049
Sınıf öğretmenliği –Müzik öğretmenliği	-1,19843*	,24368	,000
Türkçe öğretmenliği-Müzik öğretmenliği	-,86468*	,27030	,039
Müzik öğretmenliği- PDR	1,06286*	,28593	,007

Tablo 6.2. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının “anabilim dalına” göre görüşlerini gösteren aritmetik ortalamalar

Anabilim dalı	N	\bar{X}	Ss
1-Okul öncesi öğretmenliği	59	4,3051	1,26292
2-Sınıf öğretmenliği	102	3,9216	,94068
4-Sosyal bilgiler öğretmenliği	39	4,5641	1,11909
5-Türkçe öğretmenliği	47	4,2553	1,15096
8-Müzik öğretmenliği	25	5,1200	1,12990
9-PDR	35	4,0571	,90563

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarında anabilim dalları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir görüş farklılığı olduğu anlaşılmaktadır. Tablo 6’daki Scheffe sonuçlarına göre, yedi anabilim dalı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda Müzik öğretmenliği 4. sınıf öğretmen adayları en yüksek, Sınıf öğretmenliği 4. sınıf öğretmen adayları en düşük düzeyde katılmaktadır. Yani, öğretmen adaylarının görüşlerine göre müzik öğretmenliğindeki öğretim elemanlarının diğer anabilim dalındaki öğretim elemanlarına oranla daha fazla iletişimde saydamlık becerisine sahip oldukları sonucuna varılabilir. Bu durum, müzik öğretmenliğindeki öğretim elemanlarının bölümlerinin özellikleri göz önüne alındığında,

öğrencileriyle birebir iletişimde buldukları için iletişimde saydımlığa daha fazla önem verdikleri söylenebilir.

İkinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydımlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının ölçekteki görüşleri % 45,0 ile “Hemen hemen her zaman” ve “Her zaman” şeklindedir. Öğretim elemanlarının kendilerinin gösterdiği iletişimde saydımlık becerisi boyutundaki ölçekteki görüşleri % 1,0’i “Çok seyrek”, % 2,0’si “Bazen”, % 7,0’si “Çoğu zaman”, % 45,0’i “Hemen hemen her zaman”, % 45,0’i “Her zaman” şeklindedir.

Tablo 7. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydımlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin frekans, yüzde değerleri ve katılım düzeyleri

Öğretim elemanlarına göre hizmet öncesi eğitim veren öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydımlık becerisi	Frekans	%	Katılım Düzeyi
1.83 – 2.66	1	1,0	Çok seyrek
2.67 – 3.50	2	2,0	Bazen
3.51 – 4.34	7	7,0	Çoğu zaman
4.35 – 5.18	45	45,0	Hemen hemen her zaman
5.19 – 6.00	45	45,0	Her zaman
Toplam	100	100,0	

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydımlık becerisi boyutunda, öğretim elemanlarının ölçekteki görüşleri “*Hemen hemen her zaman*” ve “*Her zaman*” şeklinde olması öğretim elemanlarının kendilerini, iletişimde saydımlık konusunda çok başarılı buldukları şeklinde yorumlanabilir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydımlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının ölçekteki maddelere ilişkin görüşleri tablo 8’de gösterilmiştir.

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde etkililik becerisi boyutunda, öğretim elemanlarının ölçekteki görüşleri “Hemen hemen her zaman” şeklinde olması öğretim elemanlarının gösterdikleri iletişimde etkililik konusunda kendilerini çok başarılı buldukları şeklinde yorumlanabilir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde etkililik becerisi boyutunda öğretim elemanlarının ölçekteki maddelere ilişkin görüşleri tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydımlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin betimsel bulgular

Soru No	Anket sorusu	N	\bar{X}	Sd.	Anlamı
madde44	Her ders sonunda öğrencilere iyi günler/iyi akşamlar vb. veda etmek	100	5,67	,72551	Her zaman
madde34	Konuşurken jest ve mimiklerine, el-kol hareketlerine dikkat etmek	100	5,22	1,00081	
madde35	Sınıfta bağırmeden konuşmak	100	5,15	,82112	Hemen hemen her zaman
madde41	Öğrenciye sınava nasıl hazırlanacaklarına ilişkin bilgi vermek	100	5,10	1,14150	
madde3	Sınıfa girince derse başlamadan önce öğrencileri selamlayıp kısaca sohbet etmek	100	5,10	,98985	
madde30	Öğrencileri suçlayıcı biçimde konuşmamak	100	5,01	1,33708	
madde38	Öğrencilerin sıkıldığını fark ettiğinde konuya kısaca ara vermek	100	4,90	1,00000	
madde32	Sınıfta istemediği bir durumla karşılaştığında öğrencileri suçlamadan kendi duygularını açıklamak	100	4,76	,91143	
madde31	Öğrencilere kendi duygularını açıklayabilmek	100	4,67	1,11966	
madde43	Sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamak	100	4,60	1,36330	

Öğretim elemanları, kendilerinin gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda en yüksek katılım puanını “Her ders sonunda öğrencilere iyi günler/iyi akşamlar vb. veda etmek” ($\bar{x}=5,67$) maddesine vermiş ve “Her zaman” demiştir. Bu durum kendi görüşlerine göre öğretim elemanlarının, her ders bitiminde öğrencilerine iyi günler/iyi akşamlar vb. veda ederek doğal, açık bir iletişim sağladıkları söylenebilir. Öğretim elemanları, kendilerinin gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda en düşük katılım puanını “Sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamak” ($\bar{x}=4,60$) maddesine vermiş ve “Hemen hemen her zaman” demiştir. Bu durum öğretim elemanlarının kendi görüşlerine göre, öğretmen adaylarına sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra genellikle açıkladıkları şeklinde ifade edilebilir. Bulgulara göre kendi görüşlerinde öğretim elemanları, genellikle hem ders bitiminde nezaket ifadelerini kullandıkları hem de sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıkladıkları söylenebilir.

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 9’ da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin “yaşa” göre farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	2	,558	,279	,460	,633
Gruplar içi	97	58,832	,607		
Toplam	99	59,390			

* $p>0,05$

Tablo 9’ da görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten büyük olduğu için öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu durumda öğretim elemanlarının kendi görüşlerine göre iletişimde saydamlık becerisini sergilemelerinde yaşın etken bir faktör olmadığı sonucuna varılabilir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 10’ da gösterilmiştir. Nacar (2010), sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerinde yaş değişkenine göre saydamlık alt boyutunda anlamlı fark bulmuştur. Bahsedilen bu sonuç çalışmanın sonucuyla çelişmektedir.

Tablo 9. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin “cinsiyete” göre farklılığı (T Testi)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	38	5,36	,67468	,589	,558
Erkek	62	5,27	,83311		

* $p>0,05$

Tablo 10’ da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının cinsiyete göre öğretim elemanlarının iletişimde saydamlık becerisine yönelik görüşlerinin anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı görülmektedir ($t=,589$, $p>0,05$). Diğer bir deyişle, kadın ve erkek öğretim elemanlarının kendi görüşlerine göre benzer düzeyde iletişimde saydamlık becerisi gösterdikleri söylenebilir. Bulut (2004) yaptığı çalışmada, cinsiyet değişkenine göre iletişim becerisinin saydamlık alt boyutunda anlamlı fark bulmamıştır. Benzer şekilde, Nacar (2010)’da yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerinde cinsiyete göre saydamlık alt boyutunda anlamlı fark bulmamıştır. Bu sonuçlar yapılan çalışmanın sonucuyla örtüşmektedir.

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin medeni durum değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 11’ de gösterilmiştir.

Tablo 11. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin “medeni duruma” göre farklılığı (T Testi)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Evli	86	5,30	,79808	-,244	,807
Bekar	14	5,35	,63332		

* p>0,05

Tablo 11’ de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının medeni duruma göre öğretim elemanlarının iletişimde saydamlık becerisine yönelik görüşlerinin anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı görülmektedir (t=-,244, p>0,05). Bu durum, öğretim elemanlarının kendi görüşlerine göre iletişimde saydamlık konusunda medeni durumun etken bir faktör olmadığı sonucuna varılabilir. Başka bir deyişle, evli ve bekâr öğretim elemanları yakın düzeylerde iletişimde saydamlık becerisi göstermektedirler, denilebilir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin eğitim durumu değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 12’ de gösterilmiştir.

Tablo 12. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin “eğitim durumuna” göre farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	2	2,147	1,074	1,819	,168
Gruplar içi	97	57,243	,590		
Toplam	99	59,390			

* p>0,05

Tablo 12’de görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten büyük olduğu için öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşleri arasında eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu durum öğretim elemanlarının kendi görüşlerine göre, öğretim elemanlarının eğitim düzeyi fark etmeksizin benzer düzeyde iletişimde saydamlık becerisi gösterdikleri sonucuna varılabilir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin akademik unvan değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 13’ de gösterilmiştir.

Tablo 13. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin “akademik unvana” göre farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	4	3,232	,808	1,367	,251
Gruplar içi	95	56,158	,591		
Toplam	99	59,390			

* p>0,05

Tablo 13’ de görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten büyük olduğu için öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşleri arasında akademik unvana

göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının kendi görüşlerine göre iletişimde saydamlık konusunda akademik unvanın etken bir faktör olmadığı sonucuna varılabilir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin anabilim dalı değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 14’ de gösterilmiştir.

Tablo 14. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin “anabilim dalına” göre farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	14	7,670	,548	,900	,561
Gruplar içi	85	51,720	,608		
Toplam	99	59,390			

* p>0,05

Tablo 14’de görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten büyük olduğu için öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşleri arasında anabilim dalına göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Yani, Eğitim Fakültesinin bütün anabilim dalındaki öğretim elemanları benzer düzeyde iletişimde saydamlık becerisini gösterdikleri şeklinde yorumlanabilir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin eğitimde iletişim ile ilgili bir programa katılma durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 15’ de gösterilmiştir.

Tablo 15. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda öğretim elemanlarının görüşlerinin “eğitimde iletişim” ile ilgili bir programa katılma durumuna göre farklılığı (T Testi)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Eğitimde iletişim ile ilgili bir programa katıldım	27	5,29	,72403	-,077	,939
Eğitimde iletişim ile ilgili bir programa katılmadım	71	5,30	,80341		

* p>0,05

Tablo 15’ de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının “eğitimde iletişim” ile ilgili bir programa katılma durumuna göre öğretim elemanlarının iletişimde saydamlık becerisine yönelik görüşlerinin anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı görülmektedir (t=-,077, p>0,05). Bu sonuca göre, iletişimle ilgili bir programa katılan ve katılmayan öğretim elemanları yakın düzeyde iletişimde saydamlık becerisini gösterdikleri söylenebilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 16’ da gösterilmiştir.

Tablo 16. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşlerinin farklılığı (T Testi)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Dördüncü sınıf öğretmen adayı	397	4,16	,91195	-8,825	,000
Öğretim elemanı	100	5,01	,62205		

* p<0,05

Tablo 16’ da görüldüğü gibi 4. sınıf öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının öğretim elemanlarının iletişimde saydamlık becerisine yönelik görüşlerinin anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmektedir (t=-8,825, p>0,05). Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adayları $\bar{X}=4,16$ ile “Çoğu zaman”, öğretim elemanları $\bar{X}=5,01$ ile “Hemen hemen her zaman” görüşündedirler. Bu sonuca göre öğretim elemanları, 4. sınıf öğretmen

adaylarının görüşlerine oranla kendilerini iletişimde saydamlık becerisi sergileme konusunda daha iyi gördükleri şeklinde yorumlanabilir. Bulgular, Arslantaş (1998) tarafından yapılan çalışmada öğretmen iletişim becerilerine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında saydamlık boyutundaki davranışlarda anlamlı fark bulunduğu sonucuyla örtüşmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda, 4. sınıf öğretmen adaylarının ölçekteki görüşleri % 26,4 ile “*Çoğu zaman*” şeklindedir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının görüşleri yaş, cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermemekte, anabilim dalı değişkenine göre farklılık göstermektedir.

Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda, öğretim elemanlarının ölçekteki görüşleri % 45,0 ile “*hemen hemen her zaman*” ve “*Her zaman*” şeklindedir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda, öğretim elemanlarının görüşleri yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, akademik unvan, anabilim dalı ve eğitimde iletişim ile ilgili bir programa katılıp katılmamasına göre farklılık göstermemektedir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda, 4. sınıf öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşleri anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisi boyutunda 4. sınıf öğretmen adayları $\bar{x}=4,16$ ile “*Çoğu zaman*”, öğretim elemanları $\bar{x}=5,01$ ile “*Hemen hemen her zaman*” görüşündedirler.

Bu araştırmanın bulgularına göre şunlar önerilebilir: (1) Araştırma bulgularına göre öğretmen adayları ve öğretim elemanları en düşük katılımı “Sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamak” maddesine vermişlerdir. Bu nedenle Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim elemanları, sınav sorularının yanıtlarını sınavdan sonra açıklamaya daha fazla özen gösterebilirler. (2) Araştırma bulgularına göre 4. sınıf öğretmen adayları ile öğretim elemanlarının görüşleri arasında öğretim elemanlarının gösterdiği iletişimde saydamlık becerisini, 4. sınıf öğretmen adayları “*Çoğu zaman*”, öğretim elemanları “*Hemen hemen her zaman*” ve “*Her zaman*” demişlerdir. Bu bulgulara göre Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim elemanları, iletişimde saydamlık becerisini daha doğal, içten ve açık bir şekilde ders içi ve dışında öğretmen adaylarıyla iletişimde kullanabilirler. (3) İletişimde önemli faktör olan “saydamlık” konusunda öğretim elemanlarına konferans, seminer ve paneller düzenlenebilir. (4) Benzer bir çalışma, diğer Eğitim Fakültelerinde de yapılabilir. (5) Bu araştırma, daha geniş bir örneklem grubu ile gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

Acar, V. (2009). “Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Burdur.

Arslantaş, Y. (1998). “Sınıf Yönetiminde Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu.

Bulut, N. (2004). “İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerilerine İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, İnternette 21.01.2012’de http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2004_cilt2/sayi4/443-452.pdf den indirildi.

Çağlayan, H.S. (2007). “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğrenme Biçemleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış Doktora tezi), Ankara.

Cetinkanat, C. (1998). Öğretmen Adayları ve Müfettişlerin Bakış Açısından Öğretmen İletişim Becerileri. İnternette 05.03.2012’de http://www.pegem.net/dosyalar/dokuma_n/842-20120211163144-cetinkanat.pdf den indirildi.

Deryakulu, D. (1991). Eğitim Teknolojisi, İletişim, Öğrenme. *Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt: 24, Sayı: 2, Ankara. İnternette 28.01.2012'de <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/501/6018.pdf> den indirildi.

Ergin, A. & Geçer, A. (1999). Öğrenci Algılarına Göre Öğretim Elemanlarının İletişim Biçimleri, *A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt: 32, Sayı 1. s. 1-28

Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, 17. Baskı, Ankara: Nobel Yayınları.

Keçeci, A. ve Taşocak, G. (2009). Öğretim Elemanlarının İletişim Becerileri: Bir Sağlık Yüksekokulu Örneği, İnternette 15.09.2011'de [e-www.deuhyoedergi.org](http://www.deuhyoedergi.org) den indirildi.

Keçeci, A. (2002). "Bir Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğretim Elemanlarının İletişim Becerilerinin Öğretim Elemanı ve Öğrenciler tarafından Değerlendirilmesi", İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Öğretimi Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

Murat, M. & Özgan, H. & Arslantaş; H. İ. (2005). Öğretmen Adaylarının Öğretim Elemanlarının Empatik Tutumlarına İlişkin Algıları ile Ders Başarıları Arasındaki İlişki, *Milli Eğitim Dergisi*,168, İnternette 20.09.2011'de <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-arslantas.htm> den indirildi.

Nacar, F. S. (2010). "Sınıf Öğretmenlerinin İletişim ve Kişilerarası Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adana.

Saracaloğlu, A.S., Yenice, N. ve Karasakaloğlu, N. (2009). Öğretmen Adaylarının İletişim ve Problem Çözme Becerileri ile Okuma İlgisi ve Alışkanlıkları Arasındaki İlişki, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, VI (II), 186-206,

Sever, S. (1998). Dil ve İletişim (Etkili Yazılı ve Sözlü Anlatım), *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 31, ss.51-66. İnternette 29.01.2012'de dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/482/5655.pdf den indirildi.

Şıraman, F.Ü. (2006). "Etkili Öğretmenlik Eğitiminin Öğretmenlerin İletişim Becerilerine Etkisi", Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara.

Yıldırım, B. (2001). İlköğretimde Denetimin Etkililiği İçin Yeni Bir İletişim Modeli Önerisi, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:11 Sayı:1, İnternette 04.02.2012'de web.firat.edu.tr/sosyalbil/dergi/arsiv/cilt11/sayi1/213-224.pdf den indirildi.